

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Obdo/3/2015
Identifikačné číslo spisu:	8112232839
Dátum vydania rozhodnutia:	15.03.2016
Meno a priezvisko:	JUDr. Ivana Izakovičová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2016:8112232839.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: FINIMO a. s., so sídlom Mlynské Nivy 54, 821 05 Bratislava IČO: 31 384 277, zastúpený JUDr. Zuzanou Majcherovou, advokátkou, AK v Bratislave, so sídlom Mlynské Nivy 54, 821 05 Bratislava, proti žalovanému: PHARMACY - BR, spol. s r.o., Čapajevova 23, Prešov, IČO: 36 507 008, zastúpenému advokátkou JUDr. Lýdiou Farbakovou, so sídlom Floriánova 12, 080 01 Prešov, o zaplatenie 10.902,38 eur s príslušenstvom, o dovolaní žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Prešove z 26. augusta 2014, č. k. 3Cob/28/2014-83, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Prešove zo dňa 26. augusta 2014, č. k. 3Cob/28/2014-83 z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a d ě a ľ š i e k o n a n i e .

Odôvodnenie

Súd prvého stupňa uznesením zamietol návrh žalobcu na pripustenie zmeny účastníkov konania na strane žalobcu zo dňa 08. 01. 2014 podľa § 92 ods. 2 O. s. p. v spojení s § 109 ods. 1 zákona č. 233/1995 Z. z. (Exekučný poriadok). V dôvodoch poukázal na ustanovenie § 109 Exekučného poriadku, ktoré upravuje tzv. poddĺžnickú žalobu, ktorá je osobitným typom žaloby a konanie o nej je klasickým sporovým konaním podľa tretej časti O. s. p. V poddĺžnickej žalobe vzťah, ktorý oprávnenému dovoľuje, aby vo vlastnom mene uplatňoval právo povinného vyplývajúce z hmotnoprávneho vzťahu povinného k jeho dlžníkovi. Ďalej konštatoval, že ide len o procesné oprávnenie uspokojiť sa z pohľadávky povinného voči jeho dlžníkovi. Prechod aktívnej formálnej legitímácie pri poddĺžnickej žalobe nie je vyslovený v žiadnom ustanovení zákona. Súd sa nestotožnil s názorom žalobcu, že by zastavením exekučného konania na základe návrhu oprávneného, stratil žalobca aktívnu legitímáciu v konaní o poddĺžnickej žalobe a že by sa v celom rozsahu obnovila ex lege aktívna legitímácia povinného INFORAMA a. s. Súd nepovažoval zastavenie exekučného konania, vedeného Okresným súdom Bratislava II za takú právnu skutočnosť, s ktorou právne predpisy spájajú prevod, resp. prechod práv a povinností, o ktorých sa koná (§ 92 ods. 2 O. s. p.).

Proti uzneseniu súdu prvého stupňa podal včas odvolanie žalobca platným elektronickým podaním dňa 07. 03. 2014. Citujúc ustanovenia § 488 Občianskeho zákonníka, § 106 a nasl. Exekučného poriadku a §

92 ods. 2, 3 O. s. p. namietať, že sa nestotožňuje s právnym názorom súdu v napadnutom uznesení. Uviedol, že oprávnený (žalobca) ako nový a jediný držiteľ práva na zaplatenie pohľadávky voči dlžníkovi povinného má právo pohľadávku vo vlastnom mene od poddlžníka vymáhať. Ak dlžník povinného nevyplatí oprávnenému riadne a včas pohľadávku, je oprávnený zákonom splnomocnený vlastným menom túto pohľadávku vymáhať. Oprávnený získava aktívnu procesnú legitimáciu na podanie žaloby proti dlžníkovi povinného tak, že žalobné právo mu vzniká v deň nasledujúci po tom, čo bol dlžníkovi povinného doručený exekučný príkaz na vyplatenie splatnej pohľadávky a k vyplateniu nedošlo. Ak oprávnený neuplatní včas na súde pohľadávku povinného voči dlžníkovi povinného alebo ak neoznámí povinnému, že ju uplatňuje, zodpovedá povinnému za škodu, ktorá by mu tým prípadne vznikla. Ustanovenie § 109 ods. 2 Exekučného poriadku je výrazom toho, že oprávnený má nielen právo, ale i povinnosť dlžníka povinného žalovať. V opačnom prípade zodpovedá povinnému za škodu. Účinky príkazu na začatie exekúcie a exekučného príkazu zanikajú skončením exekúcie. V začatom súdnom konaní, predmetom ktorého je nárok na zaplatenie pohľadávky, stráca oprávnený aktívnu legitimáciu a túto v dôsledku prechodu práva na zaplatenie pohľadávky na povinného nadobúda opäť povinný. Odvolateľ tak namietať, že súd v uznesení nesprávne a bez akéhokoľvek logického právneho zdôvodnenia konštatuje, že prechod aktívnej formálnej legitimácie pri poddlžnickej žalobe nie je vyslovený v žiadnom ustanovení zákona. Právoplatnosťou uznesenia Okresného súdu Bratislava II. zo dňa 14. 11. 2013, sp. zn. Er/2476/2011 o zastavení exekúcie stratil oprávnený - žalobca - FINIMO a. s. procesné postavenie oprávneného v exekučnom konaní a akékoľvek právo na vyplatenie pohľadávky voči dlžníkovi povinného - žalovanému. Skončením exekúcie zanikli účinky príkazu na začatie exekúcie a exekučného príkazu. Dňom právoplatnosti uznesenia o zastavení exekúcie vstúpil dlžník povinného - žalovaný opäť do všetkých práv a povinností týkajúcich sa súm, ktoré mal dlžník povinného - žalovaný vyplatiť oprávnenému - žalobcovi FINIMO a. s. a ktoré neboli oprávnenému do dňa zastavenia exekúcie vyplatené. V predmetnom konaní boli, podľa žalobcu, splnené všetky podmienky podľa § 92 O. s. p. a súd zamietol návrh na zmenu účastníka konania na strane žalobcu v rozpore s ustanovením § 92 O. s. p. a bez dostatočného právneho zdôvodnenia. Nie je dôvod, aby súd nepripustil zmenu účastníka konania na strane žalobcu. Dôsledkom nepripustenia zmeny účastníka konania na strane žalobcu je zmarenie možnosti INFORAMA a. s. úspešne si uplatniť právo na zaplatenie pohľadávky v súdnom konaní, a teda porušenie práva na súdnu ochranu. V tejto súvislosti poukázal na ustanovenie § 109 Exekučného poriadku a možný vznik škody spočívajúcej v premlčaní pohľadávky a zhoršení jej vymožiteľnosti.

Odvolací súd napadnutým uznesením potvrdil uznesenie súdu prvého stupňa, keď dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné. Poukázal na ust. § 109 ods. 1, 2 Exekučného poriadku a uviedol, že exekučný príkaz je len procesný úkon exekútora, ktorým sa začína vlastné vykonávanie exekúcie a ktorým sa prikazuje dlžníkovi povinného, aby vyplatil pohľadávku povinného oprávnenému. Až na jeho základe v zmysle § 109 ods. 1 Exekučného poriadku oprávnený získava aktívnu legitimáciu na podanie žaloby o vyplatenie pohľadávky voči dlžníkovi povinného. Evidentne z tohto ustanovenia vyplýva, že ide o oprávnenie podať poddlžnicu žalobu voči dlžníkovi povinného. Ide o získanie aktívnej legitimácie na podanie takejto žaloby, ktorá zaniká zastavením exekučného konania. To však neznamená, že dochádza k situácii, akú má na mysli ust. § 92 ods. 2 a 3 O. s. p., teda, že dochádza k prevodu alebo prechodu práv na povinného INFORAMA a. s., Mlynské Nivy 54, Bratislava označeného takto v exekučnom príkaze súdneho exekútora JUDr. Ľubomíra Pekára v konaní Ex6592/11. Evidentne by tým dochádzalo k obchádzaniu Zákona o súdnych poplatkoch, keďže podľa § 4 ods. 2 písm. j/ zákona č. 71/1992 Zb. je navrhovateľ v konaní o poddlžnickej žalobe osobne oslobodený od platenia súdneho poplatku.

Ďalej uviedol, že v konaní, ktoré začne podľa § 109 ods. 1 Exekučného poriadku ide o poddlžnicu žalobu v rámci exekučného konania oprávneného proti povinnému (FINIMO a. s. ako oprávnený proti INFORAMA a. s. ako povinný). V rámci takejto poddlžnickej žaloby nemôže sa stať žalobcom povinný. Tým by sa poprel zmysel poddlžnickej žaloby, v rámci ktorej oprávnený sa domáha vo vlastnom mene od dlžníka povinného na jeho všeobecnom súde vyplatenia pohľadávky. Spoločnosť INFORAMA a. s. nemá pohľadávku proti v tomto konaní žalovanému, nemôže sa jej domáhať v rámci začatej poddlžnickej žaloby. Ak by súd pripustil túto zmenu účastníka, poprel by sa zmysel poddlžnickej žaloby, kedy sa oprávnený domáha vo vlastnom mene od dlžníka povinného na jeho všeobecnom súde vyplatenia pohľadávky. Žalobca oprávnenie domáhať sa vo vlastnom mene od dlžníka povinného vyplatenia

pohľadávky získal na základe osobitného procesného oprávnenia podľa § 109 ods. 1 Exekučného poriadku. Túto pohľadávku nezískal prevodom či prechodom, preto ani spätne stratou tohto procesného oprávnenia nedochádza k prevodu či prechodu práva tejto pohľadávky na povinného z exekučného konania. Na základe toho odvolací súd podľa § 219 ods. 1 O. s. p. uznesenie súdu prvého stupňa potvrdil ako vecne správne.

Uznesením č. k. 3Cob/28/2014-86, zo dňa 11. 09. 2014 odvolací súd pripustil dovolanie voči svojmu uzneseniu č. k. 3Cob/28/2014-83, zo dňa 26. 08. 2014, a to s poukazom na ust. § 239 ods. 2 písm. a/ O. s. p., pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu. Uviedol, že v rozhodnutí č. k. 3Cob/28/2014-83, zo dňa 26. 08. 2014 riešil otázku prípustnosti zmeny účastníka v poddlžnickej žalobe, kde by namiesto žalobcu - oprávneného do takehoto konania vstúpil jeho povinný. Odvolací súd mal za to, že v poddlžnickej žalobe takáto zmena účastníka nie je možná z dôvodov, ktoré vysvetlil v uznesení zo dňa 26. 08. 2014.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu č. k. 3Cob/28/2014-83, zo dňa 26. 08. 2014 podal žalobca v zákonnej lehote dovolanie, v ktorom žiadal, aby dovolací súd napadnuté uznesenie odvolacieho súdu zmenil tak, že pripustí, aby do konania na miesto doterajšieho žalobcu FINIMO a. s., Mlynské Nivy 54, 821 05 Bratislava, IČO: 31384277 vstúpil ako žalobca INFORAMA a. s., Mlynské Nivy 54, 821 05 Bratislava, IČO: 35729864.

Žalobca prípustnosť dovolania vyvodzuje z ustanovenia § 239 ods. 2 O. s. p., pretože odvolací súd uznesením č. k. 3Cob/28/2014-86 pripustil proti napadnutému uzneseniu dovolanie. V dovolaní namieta, že súd vec nesprávne právne posúdil a vo svojom rozhodnutí len zopakoval tvrdenia žalovaného, bez akéhokoľvek bližšieho odôvodnenia a vysporiadania sa s rozsiahlou právnou argumentáciou žalobcu. Výtkol tak súdu prvého stupňa ako aj odvolaciemu súdu, že sa zaoberali len ust. § 109 ods. 1 veta prvá Exekučného poriadku a nezaoberali sa aplikáciou § 109 ods. 2 Exekučného poriadku a ani jeho ďalšími ustanoveniami (predovšetkým § 105 až § 110 Exekučného poriadku), Občianskeho zákonníka a O. s. p., na ktoré poukazoval žalobca v podanom odvolaní a nevysporiadal sa ani s rozhodnutiami Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5Obo/22/2008, ani s rozhodnutiami odvolacieho súdu sp. zn. 1Cob/32/2014 z 01. 08. 2014, sp. zn. 7Cob/27/2014 z 01. 08. 2014, sp. zn. 1Cob/27/2014 z 01. 08. 2015, sp. zn. 2Cob/27/2014 zo dňa 01. 08. 2014, sp. zn. 1Cob/28/2014 zo dňa 01. 08. 2014, sp. zn. 1Cob/25/2014 zo dňa 01. 08. 2014. V nich odvolací súd zmenil uznesenia prvostupňového súdu tak, že pripustil, aby do konania vstúpil na miesto doterajšieho navrhovateľa FINIMO a. s. ako navrhovateľ INFORAMA a. s. a tieto rozhodnutia odôvodnil tak, že „... Právoplatnosťou uznesenia Okresného súdu Bratislava II, č. k. 0Er/2476/2011, Ex 6592/1011 zo dňa 14. 11. 2013 o zastavení exekučného konania v exekučnej veci oprávneného FINIMO a. s., Bratislava voči povinnému INFORAMA a. s., Bratislava zanikla priamo zo zákona aktívna procesná legitimácia žalobcu FINIMO a. s., Bratislava, pričom súčasne túto procesnú aktívnu legitimáciu nadobudol pôvodný veriteľ (a následne povinný účastník v exekučnom konaní) INFORAMA a. s., Bratislava. Zastavenie exekučného konania nemá teda za následok zastavenie aj konania o poddlžnickej žalobe začatej v priebehu exekučného konania, pokiaľ povinný exekučného konania súhlasí so svojím vstupom do konania o poddlžnickej žalobe. ... Pretože konanie o dovtedy existujúcej poddlžnickej žalobe je klasickým sporovým konaním, pre ktoré platí ustanovenie Občianskeho súdneho poriadku, je možné aj v prípade prechodu práv, či povinností zo zákona zmeniť žalobcu len za splnenia podmienok uvedených v § 92 ods. 2 a 3 O. s. p. K rozhodnutiu súdu o pripustení zmeny na strane žalobcu je teda potrebný návrh doterajšieho žalobcu a súhlas subjektu, ktorý by mal vstúpiť do jeho procesných práv. Tieto procesné podmienky v preskúmvanej veci splnené boli“.

Podľa dovolateľa z ustanovenia § 108 odsek 1 Exekučného poriadku jednoznačne vyplýva, že dňom doručenia príkazu na začatie exekúcie dlžníkovi povinného stráca povinný právo na vyplatenie pohľadávky a týmto právom od momentu doručenia exekučného príkazu disponuje len oprávnený. Konštatovanie prvostupňového a odvolacieho súdu, že dorúčením exekučného príkazu nedochádza k žiadnemu prevodu alebo prechodu práv na oprávneného je priamo v rozpore s ustanovením § 108 Exekučného poriadku, ktorý jednoznačne upravuje, že právo na vyplatenie pohľadávky povinný stráca a

nadobúda oprávnený, t. j. právo na vyplatenie pohľadávky jednoznačne prechádza z povinného na oprávneného. Podľa § 108 Exekučného poriadku povinný stráca právo na vyplatenie pohľadávky (vyplatenie peňažného plnenia zo záväzkovo-právneho vzťahu) dňom, keď sa dlžníkovi povinného doručil príkaz na začatie exekúcie a toto právo na vyplatenie pohľadávky prechádza dorúčením exekučného príkazu na oprávneného. V prípade právoplatného zastavenia exekúcie, právoplatnosťou uznesenia o zastavení exekúcie oprávnený stráca právo na vyplatenie pohľadávky podľa exekučného príkazu a právo na zaplatenie pohľadávky voči dlžníkovi povinného prechádza späť na povinného. Právoplatnosťou uznesenia Okresného súdu Bratislava II zo dňa 14. 11. 2013, sp. zn. 0Er/2476/2011 o zastavení exekúcie stratil oprávnený (žalobca - FINIMO a. s.) procesné postavenie oprávneného v exekučnom konaní a akékoľvek právo na vyplatenie pohľadávky voči dlžníkovi povinného (žalovanému). Skončením exekúcie zanikli účinky príkazu na začatie exekúcie a exekučného príkazu. Dňom právoplatnosti uznesenia o zastavení exekúcie vstúpila INFORAMA a. s. opätovne do všetkých práv a povinností týkajúcich sa súm, ktoré mal dlžník povinného (žalovaný) vyplatiť oprávnenému (žalobcovi FINIMO a. s.) a ktoré neboli oprávnenému do dňa zastavenia exekúcie vyplatené.

Podľa ust. § 109 Exekučného poriadku oprávnený ako nový a jediný držiteľ práva na zaplatenie pohľadávky voči dlžníkovi povinného má právo túto pohľadávku vo vlastnom mene vymáhať. Oprávnený získava aktívnu procesnú legitimáciu na podanie žaloby proti dlžníkovi povinného tak, že žalobné právo vzniká v deň nasledujúci po tom, čo bol dlžníkovi povinného doručený exekučný príkaz na vyplatenie splatnej pohľadávky a k vyplateniu nedošlo. Ak oprávnený neuplatní včas na súde pohľadávku povinného voči dlžníkovi povinného, zodpovedá povinnému za škodu, ktorá by mu tým prípadne vznikla. Ustanovenie § 109 ods. 2 Exekučného poriadku je výrazom toho, že oprávnený má nielen právo, ale aj povinnosť povinného žalovať, v opačnom prípade zodpovedá povinnému za škodu. Vznik škody môže spočívať v premlčaní pohľadávky, alebo zhoršení jej vymožitelnosti plynutím času. Právoplatným skončením exekúcie účinky exekučného príkazu zanikajú. Zastavením exekúcie stráca oprávnený nárok na zaplatenie pohľadávky, ktorého je nárok na zaplatenie pohľadávky, stráca oprávnený aktívnu legitimáciu a túto v dôsledku prechodu práva na zaplatenie pohľadávky na povinného nadobúda opäť povinný. Z dôvodu, že pred skončením konania právo na zaplatenie pohľadávky v dôsledku skončenia exekúcie prešlo späť na povinného, žalobca so súhlasom povinného doručil súdu návrh na zmenu účastníka konania na strane žalobcu. Žalobca v konaní navrhol, aby do tohto konania vstúpila spoločnosť INFORAMA a. s. ako nový žalobca, ktorý je odo dňa zastavenia exekúcie opäť držiteľom práva na zaplatenie pohľadávky voči žalovanému, s čím INFORAMA a. s. vyslovila súhlas. V konaní boli splnené všetky podmienky podľa § 92 O. s. p. Prvostupňový súd, aj odvolací súd zamietli návrh žalobcu na zmenu účastníka konania na strane žalobcu v rozpore s ustanovením § 92 Občianskeho súdneho poriadku a bez dostatočného právneho zdôvodnenia. Predmetom konania je právo na vyplatenie peňažnej pohľadávky, ktorým disponuje INFORAMA a. s., opätovne od 14. 12. 2013, t. j. od zastavenia exekučného konania sp. zn. 0Er/2476/2011 a nie je žiaden dôvod, aby súd v dôsledku týchto skutočností nepripustil zmenu účastníka konania na strane žalobcu. Podľa názoru žalobcu nevyhnutným dôsledkom nepripustenia zmeny účastníka konania na strane žalobcu je porušenie práva prístupujúceho účastníka na riadne súdne konanie.

Dovolateľ má za to, že dôsledkom nepripustenia zmeny účastníka konania na strane žalobcu je zmarenie možnosti INFORAMA a. s. úspešne si uplatniť právo na zaplatenie pohľadávky v súdnom konaní, a teda porušenie práva INFORAMA a. s. na súdnu ochranu. V tejto súvislosti žalobca opätovne poukázal na už spomínané ustanovenie § 109 ods. 2 Exekučného poriadku, v zmysle ktorého ak oprávnený neuplatní včas na súde pohľadávku povinného voči dlžníkovi povinného zodpovedá povinnému za škodu, ktorá by mu tým vznikla. Vznik škody môže spočívať v premlčaní pohľadávky alebo zhoršení jej vymožitelnosti plynutím času. Nepripustenie zmeny účastníka konania na strane navrhovateľa bude mať rovnaký právny následok ako neuplatnenie práva na zaplatenie pohľadávky v súdnom konaní v súlade s ustanovením § 109 odsek 2 Exekučného poriadku a vznik škody spočívajúcej v premlčaní pohľadávky a zhoršení jej vymožitelnosti.

Dovolateľ nesúhlasí s názorom odvolacieho súdu, že pripustením zmeny žalobcu by došlo k obchádzaniu zákona o súdnych poplatkoch, keď súd môže po vstupe nového žalobcu súdny poplatok novému

žalobcovi, ktorý nie je oslobodený od súdnych poplatkov vyrubiť.

Dovolateľ je toho názoru, že rozhodnutie odvolacieho súdu ako aj rozhodnutie súdu prvého stupňa spočívajú na nesprávnom právnom posúdení, sú nedostatočne odôvodnené a nemajú oporu v platnej úprave. Poukázal na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky IV. ÚS 14/07, v ktorom sa výslovne uvádza: „K znakom právneho štátu a medzi jeho základné hodnoty patrí neoddeliteľne princíp právnej istoty [(čl. 1 ods. 1 ústavy), napr. PL. ÚS 36/95], ktorého neopomenuteľným komponentom je predvídateľnosť práva. Súčasťou uvedeného princípu je tiež požiadavka, aby sa na určitú právne relevantnú otázku pri opakovaní v rovnakých podmienkach dala rovnaká odpoveď (napr. m. m. I. ÚS 87/93, PL. ÚS 16/95 a II. ÚS 80/99), teda to, že obdobné situácie musia byť rovnakým spôsobom právne posudzované. Za diskriminačný možno považovať taký postup, ktorý rovnaké alebo analogické situácie rieši odchylným spôsobom, pričom ho nemožno objektívne a rozumne odôvodniť (mutatis mutandis PL. ÚS 21/00 a PL. ÚS 6/04)". Odvolací súd rozhodol inak ako vo svojich predchádzajúcich rozhodnutiach a aj v rozpore s právnym názorom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vysloveným vo svojej rozhodovacej činnosti predchádzajúcej rozhodnutiu odvolacieho súdu a toto svoje odlišné rozhodnutie dostatočným spôsobom neodôvodnil.

Žalovaný sa vo vyjadrení k podanému dovolaniu žalobcu stotožnil s právnym názorom súdu prvého i druhého stupňa. Uviedol, že exekučný príkaz je len procesným úkonom exekútora, ktorým sa začína vykonávanie exekúcie a ktorým sa prikazuje dlžníkovi povinného, aby vyplatil pohľadávku povinného oprávnenému, pričom až na základe ust. § 109 ods. 1 Exekučného poriadku. V danom prípade žalobca získava aktívnu legitímáciu na podanie žaloby o vyplatenie pohľadávky voči dlžníkovi povinného. Odvolací súd ďalej správne uviedol, že ide o získanie aktívnej legitímácie na podanie takejto žaloby, ktorá zaniká zastavením exekúcie, čo však neznamená, že dochádza k situácii akú má na mysli ust. § 92 ods. 2 a 3 Občianskeho súdneho poriadku, a to, že dochádza k prevodu alebo prechodu práv na povinného INFORAMA a. s. označeného ako povinný v exekučnom príkaze súdneho exekútora JUDr. Ľubomíra Pekára v konaní, pod č. Ex6592/11. V konaní, ktoré sa začne v zmysle § 109 ods. 1 Exekučného poriadku ide o poddlžnicu žalobu v rámci exekučného konania oprávneného proti povinnému (FINIMO a. s. ako oprávnený proti povinnému INFORAMA a. s.), a teda v rámci poddlžnickej žaloby sa nemôže stať žalobcom povinný (INFORAMA a. s.), pretože by došlo k popretiu zmyslu poddlžnickej žaloby, v rámci ktorej sa oprávnený domáha vo vlastnom mene od dlžníka povinného na jeho všeobecnom súde vyplatenia pohľadávky. Návrhu na zámenu účastníka konania možno vyhovieť len v tom prípade, ak sú preukázané formálne podmienky pre takýto postup podľa § 92 ods. 2 a 3 O. s. p., čo znamená, že nastala taká právna skutočnosť, s ktorou zákon spája prevod alebo prechod práva na iný právny subjekt, ak sa táto právna skutočnosť týka práva alebo povinnosti doterajšieho účastníka konania a nastala po začatí konania. Zastavenie exekučného konania podľa § 57 ods. 1 písm. c/ Exekučného poriadku však Okresným súdom Bratislava II. nie je takou právnou skutočnosťou, s ktorou by zákon spájal prevod alebo prechod práva na iný právny subjekt. Z týchto dôvodov žalovaný navrhol, aby dovolací súd dovolanie žalobcu ako nedôvodné odmietol.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O. s. p.) po zistení, že dovolanie bolo podané v zákonom stanovenej lehote (§ 240 ods. 1 O. s. p.), má náležitosti v zmysle § 241 ods. 1 O. s. p., skôr ako pristúpil k vecnému prejednaniu dovolania skúmať, či je dovolanie prípustné.

Podľa ustanovenia § 236 ods. 1 O. s. p. dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa.

V prejednávanej veci odvolací súd rozhodol uznesením. Z ustanovenia § 239 ods. 1 a 2 O. s. p. vyplýva, že ak dovolanie smeruje proti rozhodnutiu vydanému v tejto procesnej forme, je prípustné, ak odvolací súd zmenil uznesenie súdu prvého stupňa, odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločností na zaujatie stanoviska, dovolanie je tiež prípustné, ak odvolací súd vo svojom potvrdzujúcom uznesení vyslovil, že dovolanie je prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu alebo ide o uznesenie o uznaní (neuznaní cudzieho rozhodnutia alebo jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky.

Dovoláním napadnuté uznesenie odvolacieho súdu nevykazuje znaky žiadneho z uznesení uvedených v § 239 ods. 1 O. s. p. Odvolací súd síce pripustil dovolanie proti napadnutému uzneseniu, však urobil tak v samostatnom uznesení č. k. 3Cob/28/2014-86 zo dňa 11. 09. 2014 a nie vo svojom potvrdzujúcom uznesení č. k. 3Cob/28/2014-83 zo dňa 26. 08. 2014 ako to ukladá § 239 ods. 1 O. s. p., a preto prípustnosť dovolania v tejto veci nie je možné vyvodiť z ust. § 239 ods. 1 a 2 O. s. p.

S prihliadnutím na ustanovenie § 242 ods. 1 O. s. p., ktoré ukladá dovolaciemu súdu, bez ohľadu námietku účastníka, povinnosť prihliadnuť vždy na prípadnú procesnú vadu uvedenú v § 237 O. s. p., dovolací súd sa neobmedzil len na skúmanie prípustnosti dovolania podľa § 239 O. s. p. Ak teda nemožno prípustnosť dovolania vyvodiť z ustanovenia § 239 ods. 1 a ods. 2 O. s. p., treba posúdiť prípustnosť dovolania podľa dôvodu uvedeného v § 241 ods. 2 písm. a/ O. s. p., t. j., či odvolacie konanie nebolo postihnuté niektorou z vád uvedených v § 237 O. s. p.

Ustanovenie § 237 O. s. p. (v znení účinnom do 01.01.2015) pripúšťa dovolanie proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak konanie, v ktorom bolo vydané, je postihnuté niektorou zo závažných procesných vád vymenovaných v písmenách a/ až g/ tohto ustanovenia. Dovolanie proti predmetnému uzneseniu odvolacieho súdu by bolo prípustné len, ak je toto rozhodnutie postihnuté niektorou z vád zmätočnosti uvedených v § 237 O. s. p., t. j., že naozaj došlo ku skutočnostiam, v dôsledku takáto vada vznikla a prejavila sa v rozhodnutí odvolacieho súdu.

Dovolateľ namieta nedostatočné právne odôvodnenie napadnutého uznesenia a nevysporiadanie sa s argumentáciou žalobcu uvedenou v podanom odvolaní proti uzneseniu súdu prvého stupňa. Z toho možno vyvodiť, že dovolateľ namieta vadu konania uvedenú v § 237 písm. f/ O. s. p., t. j., že účastníkovi konania bola postupom súdu odňatá možnosť konať pred súdom. Ak by k takémuto nesprávnemu postupu súdu došlo, zakladalo by to prípustnosť dovolania podľa § 237 písm. f/ O. s. p. Existenciu iných vád konania v zmysle § 237 O. s. p. dovolateľ netvrdil.

Zároveň dovolateľ namieta aj nesprávne právne posúdenie veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p.). Túto dovoláciu námietku by však bolo možné dovolacím súdom posúdiť len v prípade, ak by bolo dovolanie prípustné podľa § 239 O. s. p. Pokiaľ však dovolanie nie je prípustné podľa § 239 O. s. p., nie je možné napadnuté rozhodnutie podrobiť vecnému preskúmvaniu a ani zohľadniť prípadné vecné nesprávnosti rozhodnutia.

Podľa ust. § 237 O. s. p. dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako účastník nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c) účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f) účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g) rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát.

Odňatím možnosti konať pred súdom v zmysle ustanovenia § 237 písm. f/ O. s. p. sa rozumie taký postup súdu, ktorým znemožní účastníkovi konania realizáciu procesných práv priznaných mu Občianskym súdnym poriadkom za účelom obhájenia a ochrany jeho práv a právom chránených záujmov. Musí však ísť o znemožnenie realizácie konkrétnych procesných práv, ktoré by inak účastník mohol pred súdom uplatniť a z ktorých bol v dôsledku nesprávneho postupu súdu vylúčený. Nie je pritom rozhodujúce, či bola účastníkovi odňatá možnosť konať pred odvolacím súdom alebo či sa tak stalo v dôsledku postupu súdu prvého stupňa a odvolací súd neurobil v tomto smere nápravu.

Ako vyplýva z judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia ako súčasť základného práva na súdnu a inú právnu ochranu vyžaduje, aby sa súd jasným, právne korektným a zrozumiteľným spôsobom vyrovnal so všetkými skutkovými a právnymi skutočnosťami, ktoré sú pre jeho rozhodnutie vo veci podstatné a právne významné. Ústavný súd Slovenskej republiky judikoval, že ak dôvody, na ktorých je založené súdne rozhodnutie absentujú alebo sú zjavne protirečivé

alebo popierajú pravidlá formálnej a právnej logiky, prípadne, ak sú tieto dôvody zjavne jednostranné a v extrémnom rozpore s princípmi spravodlivosti, treba považovať rozhodnutie súdu za riadne neodôvodnené a arbitrárne. V prípade, že súdne rozhodnutie nie je riadne odôvodnené dochádza k odňatiu možnosti účastníka konať pred súdom a zakladá tak prípustnosť dovolania účastníka konania podľa § 237 písm. f / O. s. p. (v znení účinnom do 01. 01. 2015).

Z ustálenej judikatúry ESĽP vyplýva, že právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia patrí medzi základné zásady spravodlivého súdneho procesu. Judikatúra tohto súdu však nevyžaduje, aby na každý argument strany, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Van de Hurk v. Holandsko, Ruiz Torija c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303- A, s.12, § 29, Hiro Balani c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-B, Georgiadis c. Grécko z 29. mája 1997, Higgins c. Francúzsko z 19. februára 1998).

Dovolací súd zistil, že odvolací súd sa v napadnutom uznesení nevysporiadal so všetkými pre rozhodnutie relevantnými námietkami a tvrdeniami žalobcu, a preto dospel k záveru, že namietaná vada konania uvedená v § 237 písm. f/ O. s. p., teda že postupom súdu bola žalobcovi odňatá možnosť konať pred súdom, je oprávnená. Z obsahu spisu vyplýva, že žalobca predložil odvolaciemu súdu 14. 07. 2014 (č. l. 68 spisu) podanie spolu s dvomi rozhodnutiami Najvyššieho súdu Slovenskej republiky 5Obo/22/2008 z 28. 11. 2008 a 1ObdoV 45/2007 z 30. 11. 2009, ktoré podľa žalobcu potvrdzovali právnu argumentáciu uvedenú v podanom odvolaní z 07.03.2014. Na základe obsahu uvedených listín, dovolací súd dospel k záveru, že predložené podanie spolu s pripojenými rozhodnutiami súdov, upresňujú v odvolaní uplatnený odvolací dôvod žalobcu, týkajúci sa právneho posúdenia zmeny účastníka, čím nie sú v rozpore s ust. §205 ods. 3 O. s. p./ nie sú novými rozširujúcimi dôvodmi odvolania /.

Ako už uviedol žalobca vo svojom dovolaní, spolu s poukazom na konkrétne rozhodnutia ústavného súdu, dovolací súd tiež dáva do pozornosti, že k znakom právneho štátu a medzi jeho základné hodnoty patrí neoddeliteľne princíp právnej istoty, ktorého neopomenuteľným komponentom je predvídateľnosť práva. Súčasťou uvedeného princípu je tiež požiadavka, aby sa na určitú právne relevantnú otázku pri opakovaní v rovnakých podmienkach dala rovnaká odpoveď.

Z napadnutého rozhodnutia nie je zrejmé z akých dôvodov sa odvolací súd nezaoberal s obsahom predmetného podania a z akých dôvodov sa nevysporiadal s rozhodnutiami najvyššieho súdu v predmetnom konaní.

Rozhodnutie súdu ako orgánu verejnej moci nemusí byť totožné s očakávaniami a predstavami účastníka konania, ale z hľadiska odôvodnenia musí spĺňať parametre (limity) zákonného rozhodnutia (§ 157 ods. 2 O. s. p.), pričom účastníkovi konania musí dať odpoveď na podstatné (zásadné) otázky a námietky spochybňujúce závery namietaného rozhodnutia v závažných a samotné rozhodnutie ovplyvňujúcich súvislostiach. Právo (účastníka) a povinnosť (súdu) na náležité odôvodnenie súdneho rozhodnutia vyplýva z potreby transparentnosti služby spravodlivosti, ktorá je esenciálnou náležitosťou každého jurisdikčného aktu (rozhodnutia). Citované zákonné ustanovenie sa totiž chápe aj z hľadiska práv účastníka na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, ktorého imanentnou súčasťou je aj právo na súdne konanie spĺňajúce garancie spravodlivosti a toto ustanovenie treba vykladať a uplatňovať aj s ohľadom na príslušnú judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva [(ďalej len „ESĽP“), porovnaj napr. rozsudok vo veci García Ruiz proti Španielsku z 21. januára 1999, sťažnosť č. 30544/96, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1999-I] tak, že rozhodnutie súdu musí viesť presvedčivé a dostatočné dôvody, na základe ktorých je založené. Rozsah tejto povinnosti sa môže meniť podľa povahy rozhodnutia a musí sa posúdiť vo svetle okolností každej veci. Judikatúra ESĽP teda nevyžaduje, aby na každý argument strany (účastníka) bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (rozsudok Georgiadis proti Grécku z 29. mája 1997, sťažnosť č. 21522/93, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1997-III; rozsudok Higginsová a ďalší proti Francúzsku z 19. februára 1998,

sťažnosť č. 20124/92, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1998-I).

Za arbitrárny, resp. nie dostatočne zdôvodnený treba považovať rozsudok všeobecného súdu aj vtedy, keď popri jednoznačnom právnom závere dospeje bez akéhokoľvek vysvetlenia či zdôvodnenia aj k protichodnému právnomu záveru. Rovnako treba kvalifikovať aj situáciu, keď všeobecný súd svoj právny záver nezdôvodní zo všetkých zákonných hľadísk, ktoré v danej veci prichádzajú do úvahy (Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 154/05 z 28. februára 2006).

Námietky žalobcu proti rozhodnutiu odvolacieho súdu sa týkajú nedostatkov odôvodnenia napadnutého rozhodnutia a to najmä v chýbajúcom závere k argumentácii žalobcu a ním predložených rozhodnutí iných súdov. Rozsiahlo argumentuje voči záverom súdu prvého aj odvolacieho súdu a namieta právne posúdenie veci súdmi oboch stupňov. Námietky obdobného charakteru boli uplatnené už v jeho odvolaní proti uzneseniu súdu prvého stupňa (č. l. 51 - 59 a č. l. 68 až 80 spisu).

Dovolací súd po preskúmaní veci dospel k záveru, že zistená vada konania zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 písm. f/ O. s. p. Táto procesná vada je zároveň tiež dôvodom, pre ktorý dovolací súd musí napadnuté rozhodnutie vždy zrušiť, pretože rozhodnutie postihnuté takouto procesnou vadou nie je možné považovať za správne.

So zreteľom na uvedené Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie odvolacieho súdu zrušil podľa § 243b ods.2 O. s. p. a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

V novom rozhodnutí rozhodne súd znovu aj o trovách pôvodného a dovolacieho konania (§ 243d ods. 1 O. s. p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustný opravný prostriedok.